

eius dicitur nasci lapis ligurius, sed hunc invidere dicitur homini et urinam sub harenis abscondere.

67. | Lintisius animal est ex cane patre et lupa matre procreatum et colorem et mores imitans utriusque: et est ferox et acerrimum. ||

114 68. | Lupus est animal notum, ferox et dolosum de quo dicitur quod si hominem videns praevenerit intuitu oculorum, vocem aufert: et si praevenerit ab homine, audaciam amittit: et si homo solverit amictum, vocem recuperat. Si lupus aliquem sequitur et ille subsistens signum inter se ponit et lupum, lupus subsistit timens illaqueationem. Vadens lupus per frondes lambit et lubricos facit pedes ne incessus audiatur. Aliquando visum est quod lupus in ore frondes et ramusculos salicis accepit et sic se abscondit, tantum os porrigens, ut capras frondes salicis pascentes deciperet. Oves odit naturaliter et non satis sibi, sed omnes quantumlibet multas interficit si potest: 15 raptam tamen ovem cum audit persequentes, illaesam portat ne morsa et laesa sibi cursus faciat impedimentum.

| Lupi in toto anno non nisi duodecim coeunt diebus, et est virga eorum ossea, et tunc sunt ferociore. Ululando unus praecinit et alii conclamant. Famelici terra aliquando satiantur quae glis vocatur. 20 Hac etiam superimplentur cum equum vel bovem vel aliud forte animal prosternere quaerunt, et cum prostraverint, terram evomunt et ad praedam revertuntur: si quandoque praedam habent et alia se optulerit, iterum secundam invadunt quasi praesentis obliti. Quod autem superest, abscondunt suffodientes: tamen ex aequo dividunt hiis qui 25 in venatione fuerint, et si superest, alios ulalatu advocant. Et quod dicitur quod latratu carent, est falsum. In vesica lupi syrothes lapis nasci dicitur.

115 | Lupus vorat carnes potius quam comedat et ideo non impinguatur nec multo utitur potu, quia potus non iuvat cibum indigestum: non 30 masticatus autem cibus non bene digeritur. Stercus lupi siccum est et cum ventositate eicitur et frequenter super albam spinam, et urina eius est odora. Lupi etiam aliquando homines comedunt, sed raro: sed postquam gustaverint, tunc homines impetunt propter carnis dulcedinem. Lupi ferunt secum catulos quando fugiunt sicut et canes. 35 Viscera habent debilia et quando infirmantur in eis, herbas comedunt et praecipue draconteam ad acuendos dentes. Cetera autem animalia sana herbas non comedunt praeter hominem et ursum, si carnibus 40 vivunt. Lupi senescentes difficile venantur, et tunc villis approximant et in periculum se praecipitant quasi vitam fastidientes: sunt

3 Thom. (3 *Experim. in libro suo*) cf. *Isid. XII 2, 28* [*Vinc. 19, 78*] *vid. ind.*

6 Thom. (6 *Jacob. 1113, 9* *Isid. XII 2, 24* 8 *Ambros. VI 4, 26* =

Plin. 8, 80 11 *Experim.* 16 *Jacob. 1113, 10* 18 *lib. rer.* 23 *Solin.?* *Plin.*

8. 83 26 *Jacob. II. 27* *Plin. 11, 208* *syrites.* 36 *Ambros.?*

enim longae vitae et in senectute dentes perdunt. In exterioribus corporis sustinent multos ictus et vulnerati se gregi luporum non immiscent quia occiderentur ab eis timentibus deprehendi sanguine ipsorum, || propter quod etiam soli cunctes vulnerati sanguinem suum lambunt, 5 ne deprehendantur, et hoc ego sum expertus. | Morsus autem lupi rabidi periculosus est sicut morsus rabidi canis. Est autem animal audax dolosum domesticabile et tunc ludit sicut catulus, sed non deponit odium ad venatorem et agnos et animalia minuta quae lupi comedunt.

10 | Dicunt quod Ethiopia lupos habet varios crine iubatos. || Breves autem lupi inter ceteros sunt magis audaces: canes solivagos interficiunt comprehensos et suffodiunt.

Cerebrum lupi et canis praecipue crescit et decrescit crescente 116 luna, licet hoc in omnibus fiat animalibus. Cor lupi desiccatum et 15 servatum, multum aromaticum dicitur fieri. Caro lupi dicitur esse frigidior carne canis et fetida. Odium autem quod est inter lupum et oves in omnibus membris est radicum, ita quod cordae de visceribus ovium factae cum cordis de visceribus lupi factis permixtae non sonant. Timpana de coriis luporum pulsata insurdant audientes. Si 20 virga lupi in alicuius nomine vivi vel mulieris ligetur non poterit coire donec nodus ille solutus fuerit. Vestimentum de lana animalis quod lupus comederit factum semper est pediculosum. Cauda lupi suspensa ad praesepe boum, prohibet boves comedere. Epar lupi desiccatum et tritum si ex eo bibatur coclear, valet contra epatis 25 dolorem cuiuscumque fuerit complexionis.

Dicit etiam Gyrgyr philosophus quod epata omnium animalium 117 valent contra dolores epatis. Unde vultur patiens dolorem epatis venatur aves magnas et epata comedit. Galienus dicit quod pulmo lupi coctus et siccatus et tritus cum capare et lacte iumentino commixtus, in potu sumptus valet patientibus defectum hanhelitus. Si caput 30 lupi columbario suspendantur, non accedet murilegus vel furo nec animal columbis nocivum. Si aliquis in lancea calcaneum lupae feminae deferat et alii lanceati contra ipsum veniant, non ei nocebunt quamdiu in lancea calcaneus remaneat. Fel lupi cum grano musci 35 mixtum et ad nares in principio et in medio mensis positum, iuvat eum qui est caducus. Mixtum autem cum oleo rosacio si inungatur quis in superciliis, diligitur a mulieribus cum deambulaverit cum eis. Si quis testiculum dextrum lupi cum oleo nucum misceat et mulieri cum lana ad imponendum vulvae dederit, removebitur ab ea coeundi desiderium, 40 etiamsi fornicaria fuerit. Sanguis lupi permixtus cum oleo et auribus instillatus confert surditati. Dentes corium oculos lupi si quis secum

10 (*Solin. 30, 24* = *Plin. 8, 123* 14 *Experim.*) *medic. e Razis.* 26 *Gyrgyr?* 28 *Galen. haec de vulpe dicit de simpl. med. fac. XI (XII 356)* [*Vinc. 82—88*].

deferat, in causa obtinebit si advocatum habeat et erit dives apud omnes gentes. Virga lupi in furno assa et incisa si masticetur ex ea pars, statim excitat coitus desiderium. Dens suspensus super aliquem, non timebit. Timpanum magnum factum ex corio lupi et percussum facit crepare alia timpana.

Caro lupi trita cum modico piperis confecta et cum melle despumato, confert patientibus colicam. Si cum corio lupi venter patientium constringatur, valet et si assuescat patiens sedere super ipsum corium, valet ei. Stercus lupi cum vino albo et subtili coctum sumptum nimis confert colicis, et dicitur quod corium super coxam eiusdem suspensus datur et cum filo lanae quam lupus momordit, ligetur, confert ad idem. Oculus dexter lupi super puerum suspensus amovet timorem et similiter dentes eius et corium. Si cauda in villa sepeliatur, prohibet ab introitu eius lupos et muscas quamdiu duraverit.

69. | Luter animal est notum, longius catto et latioris corporis et longioris et longa cauda et brevium crurium, colore fuscum colore nitente: propter quod ornamenta in [h]oris vestium inde fiunt. In antris habitat super aquas et venatione piscium vivit, et licet spiret, tamen diu est sub aqua: et ideo pro praeda piscium gurgustia intrans aliquando submergitur. Antra tanta replet piscium multitudine quod inficiunt aërem vicinum. Domatur etiam aliquando et tunc pellit pisces in retia et est animal multum lusivum quando est domitum. Est etiam acutorum dentium et valde mordax. ||

Caro eius est frigida et fetida: et corium eius dicitur contra paralism habere effectum: alios etiam cibos quam pisces comedit, sed pisces inter omnes cibos magis diligit. ¶

fol. 377v 70. | Mulus animal notum est, laboribus aptum, plus sequens asinum quam equum: burdo autem e contrario || eo quod sperma maris operator est et formativum: et ideo mulus asini et burdo vocem habet equi: utrum(que) tamen ex dissimilibus in complexione seminibus valde generatur et haec est causa sterilitatis in eis sicut in antehabitis late disputatum est. Pariunt tamen mulae in terris valde calidis aliquando in quibus exterior calor frigiditatem asini temperat interiorem.

| Mulus habet ungulam cum qua si domus suffumigetur, fugiunt ab ea mures. || Si homo de medulla mulae ad pondus trium aurorum sumpserit, stupidus efficietur. Si duo testiculi muli in pelle eiusdem corii constringantur et super mulierem suspendantur, non concipiet quamdiu eos super se habuerit.

Cetera de hoc animali in antehabitis dicta sunt.

15 Thom. (15 lib. rer.) [Vinc. 19, 89]. Lutra lutra L.

27 Thom. (27 lib. rer. cf. Isid. XII 1, 61 32 Alb. XVI 130 eqs.

34 Belbetus de sensibus secund. Arnold. Sax. IV 3, 30 d) [Vin. 18, 65—69].

17 quod sup. lin. m. 2 34 Mulus habet—38 habuerit in marg. sin. m. 1.

71. | Monocerontem vocant animal ex multis compositum, mugitu horridum, equino corpore, elephantinis pedibus, cauda suilla, capite cervino, in media fronte cornu gestans splendore miro pulcrum longitudinis quatuor pedum adeo acutum quod facili ictu perforat omne in quod impingit. Vix autem aut numquam domari potest et vix vivum in hominis venit potestatem: vinci enim se videns, occidit furore seipsum. ||

72. | Molosus bestia est magna valde in multis locis inventa. Rictus magnos et ingentes habet, dentes fortes et prominentes et ideo dure bellatur: quae licet hominibus horrenda sit et infesta, tamen puerorum timet verbera et fugit eosdem. ||

73. | Maricon morion sicut in antehabitis diximus bestia est Orientis raro visa, cuius magnitudo est ut leonis, coloris rubicundi tres ordines dentium habet in ore, pedes habet ut leonis, facies eius et oculi et aures ut hominis, cauda eius ut scorpionis agrestis, sonus eius ut tubae et voces imitatur hominis: velocitas eius sicut cervi et deceptos homines devorat. ||

74. | Manticora animal est ex multis compositum: faciem enim habet sicut hominis, oculis glaucis, colore sanguineo, corpore leonino, cauda scorpionis aculeo forti spiculata, voce tam sibila ut modulos imitetur fistularum et tubarum concinentium, et humanas carnes avidissime comedit et tres ordines dentium habet in ore sicut dicunt Plinius et Solinus, et fere est praecedenti similis. ||

75. | Musquelibet animal est Orientis ad magnitudinem capreae in cuius inguine sicut Platearius dicit apostema crescit de collectis humoribus quod maturatum collidit ad arborem, et decurrens sanies ibi indurata muscus vocatur: et licet tota caro eius et stercus muscus sit dicta, tamen sanies est nobilior. Muscus ipse virtute perdita in latrinis et stercorem fetoribus recuperat et valet contra sincopim et cordis debilitatem et cerebri et epatis et stomachi dolores. ||

76. | Mamonetus est animal minus quam simia fuscum in dorso, in ventre candidum, cauda longa et villosa, collum ita magnum habet ut caput, et ideo ligatur in yliis non in collo. Nasum habet distinctum ab ore sicut homo non continuum sicut simia, et vocatur apud ytalicos spinga. Pugnat autem implacabili odio cum simiis: et licet sit viribus impar, tamen audacia praevalet eis, et in Oriente nascitur, sed

1 Thom. (1 Solin. 52, 39 eqs. Plin. 8, 76 5 Jacob. 1102, 6) [Vinc. 19, 91]. Rhinoceros unicornis L.

7 Thom. (7 Adelin. aenigm. I 12) [Vinc. 19, 91] vid. ind.

11 Thom. non ex Arist. sed ex Avicenna de animal. I 1 f. 3v [Vinc. 19, 90] Alb. II 49.

17 Thom. (22 Plin. 8, 75 Solin. 52, 37) cf. Jacob. 1102, 41 [Vinc. 19, 90].

23 Thom. (24 Platear. de simp. med. f. XXVII 17) [Vinc. 19, 93]. Moschus moschiferus L.

30 Thom. (31 lib. rer.) [Vinc. 19, 90] cf. Nr. 39.

9 licet sup. lin. m. 1 30 marionetus? C.